

دانشگاه محقق اردبیلی

دانشکده‌ی فنی و مهندسی

گروه آموزشی معماری

پایان‌نامه برای دریافت درجه‌ی کارشناسی ارشد
در رشته‌ی معماری گرایش معماری

عنوان:

تالار شهر اردبیل با رویکرد پایداری اجتماعی

استاد راهنما:

دکتر وحید وزیر

استاد مشاور:

دکتر حجت‌الله رشید کلویبر

پژوهشگر:

سید عبدالرضا باقری

زمستان 1395

نام خانوادگی دانشجو: باقری	نام: سید عبدالرضا
عنوان پایان نامه: تالار شهر اردبیل با رویکرد پایداری اجتماعی	
استاد (اساتید) راهنما: دکتر وحید وزیری استاد (اساتید) مشاور: دکتر حجت الله رشید کلویر	
مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد	رشته: معماری
گرایش: معماری	دانشگاه: محقق اردبیلی
دانشکده: فنی و مهندسی	تاریخ دفاع: 95/11/20
چکیده:	تعداد صفحات: 123
<p>مفهوم توسعه پایدار مرکب از دو کلمه توسعه و پایدار می باشد. اگر واژه توسعه را در حالت کلی به بهبود شرایط زیست انسان در ابعاد گوناگون محیطی-اجتماعی-فرهنگی-اقتصادی-سیاسی و کالبدی تعریف کنیم، واژه پایدار را نیز می توان به دلالت بر تداوم شرایط زیست مذکور به حساب آورد. از ابعاد مهم توسعه پایدار همانا پایداری اجتماعی است، در پایداری اجتماعی هم زمان با بهبود کیفیت زندگی شرایط محیطی را بگونه ای سازماندهی می کند که تمام گروههای اجتماعی و فرهنگی مختلف جامعه به طور هماهنگ رشد کنند و هم چنین تمام فعالیت های اجتماعی مفید انسان حفظ و تداوم داشته باشد. در این بین یکی از جنبه های کالبدی در افزایش پایداری اجتماعی جامعه توجه به فضاهای عمومی می باشد که باعث افزایش تعاملات اجتماعی شهروندان می گردد. تالار شهر که محل استقرار اعضای شورای شهر می باشد از شاخص ترین فضاهای عمومی در عصر حاضر در جوامعی است که در آن مفهوم دموکراسی و حاکمیت مردم بر سرنوشت خویش معتبر است.</p> <p>در این پژوهش ضمن تعریف مفهوم پایداری اجتماعی؛ ابعاد، مولفه ها و شاخص های آن با توجه به نظرات صاحب نظران مورد استخراج قرار گرفت و به دنبال آن تمهیدات طراحی متناسب با آن شاخص ها با استفاده از منابع گوناگون به دست آمد. در ادامه ضمن معرفی قلمرو مکانی تحقیق برای ارزیابی مولفه های استخراج شده و سنجش میزان اهمیت و همچنین میزان هم خوانی آنها با فرهنگ شهر اردبیل، از طریق پرسش نامه نظرات شهروندان گرد آوری شد و پس از تحلیل داده ها در نرم افزار SPSS اهمیت آن مولفه ها در رسیدن به پایداری اجتماعی بیشتر از حد متوسط به دست آمد. در انتها با توجه به نتایج به دست آمده طراحی پروژه تالار شهر بر اساس آن صورت گرفت.</p>	
کلید واژه ها: پایداری اجتماعی-مولفه های پایداری اجتماعی-توسعه پایدار-پایداری-تالار شهر-اردبیل	

فهرست مطالب

شماره و عنوان مطالب	صفحه
---------------------	------

فصل اول: کلیات پژوهش

۱-۱-مقدمه:	۲
۲-۱بیان مسأله:	۲
۳-۱سؤالات اصلی پژوهش:	۴
۴-۱هدف (اهداف) پژوهش:	۴
۵-۱ضرورت و اهمیت پژوهش:	۴
۶-۱پیشینه ی پژوهش:	۵
۷-۱مواد و روش شناسی پژوهش:	۶

فصل دوم: مبانی نظری پژوهش

۱-۲مقدمه	۲
۲-۲تعریف توسعه	۲
۳-۲معنا و مفهوم پایداری	۳
۴-۲پیشینه و مفهوم توسعه پایدار	۳
۵-۲ابعاد اصلی توسعه پایدار	۶
۶-۲نقش پایداری اجتماعی در توسعه پایدار	۷
۷-۲مفهوم پایداری اجتماعی	۸
۸-۲ابعاد پایداری اجتماعی	۹

1-8-2 امنیت	Error! Bookmark not defined.
2-8-2 حس تعلق	Error! Bookmark not defined.
3-8-2 کیفیت زندگی	Error! Bookmark not defined.
4-8-2 عدالت	Error! Bookmark not defined.
5-8-2 مشارکت	Error! Bookmark not defined.
6-8-2 همبستگی	Error! Bookmark not defined.
۹-۲معنا و مفهوم تالار شهر	Error! Bookmark not defined.
1-9-2 شورای اسلامی شهر: جایگاه، وظایف و اختیارات	Error! Bookmark not defined.
2-9-2 تعریف فضای عمومی	Error! Bookmark not defined.
۱۰-۲-۱ نمونه های تالار شهر	Error! Bookmark not defined.

فصل سوم: قلمرو مکانی پژوهش

۱-۳ مقدمه:	Error! Bookmark not defined.
۲-۳ ویژگی های تاریخی و اجتماعی	Error! Bookmark not defined.
1-2-3 پیشینه تاریخی شهر اردبیل	Error! Bookmark not defined.
2-2-3 آثار تاریخی شهر اردبیل	Error! Bookmark not defined.
3-2-3 جمعیت شهر اردبیل	Error! Bookmark not defined.
4-2-3 نژاد و زبان	Error! Bookmark not defined.
۳-۳ ویژگی های جغرافیایی	Error! Bookmark not defined.
1-3-3 موقعیت جغرافیایی استان اردبیل	Error! Bookmark not defined.
2-3-3 موقعیت جغرافیایی شهرستان اردبیل	Error! Bookmark not defined.
3-3-3 وضعیت طبیعی شهر اردبیل	Error! Bookmark not defined.
4-3-3 ویژگی های اقلیمی	Error! Bookmark not defined.
1-4-3-3 دما	47
2-4-3-3 بارش	Error! Bookmark not defined.
3-4-3-3 جریان باد	Error! Bookmark not defined.
4-4-3-3 تابش آفتاب	Error! Bookmark not defined.
5-4-3-3 رطوبت	Error! Bookmark not defined.
6-4-3-3 معیارهای آسایش داخل بنا	Error! Bookmark not defined.
5-3-3 شاخص گیونی	Error! Bookmark not defined.
6-3-3 معرفی سایت پروژه	Error! Bookmark not defined.
1-6-3-3 موقعیت سایت	Error! Bookmark not defined.
2-6-3-3 دسترسی به سایت	Error! Bookmark not defined.
3-6-3-3 وضعیت اقلیمی	Error! Bookmark not defined.
4-6-3-3 ابعاد و مساحت سایت	Error! Bookmark not defined.

فصل چهارم: مواد و روش پژوهش

۱-۴ مقدمه	Error! Bookmark not defined.
۲-۴ روش تحقیق	Error! Bookmark not defined.
۳-۴ حجم نمونه	Error! Bookmark not defined.
۴-۴ کنترل کیفی داده های پرسشنامه	۶۰
۱-۴-۴ روایی/اعتبار	۶۰
۲-۴-۴ پایایی	۶۱

فصل پنجم: نتایج و یافته های پژوهش

۱-۵ مقدمه	Error! Bookmark not defined.
۲-۵ تحلیل نتایج پرسشنامه	Error! Bookmark not defined.
1-2-5 جامعه آماری تحقیق	Error! Bookmark not defined.
2-2-5 یافته های پرسش نامه	Error! Bookmark not defined.
1-2-2-5 همبستگی اجتماعی	Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.	2-2-5	مشارکت اجتماعی
Error! Bookmark not defined.	3-2-5	عدالت اجتماعی
Error! Bookmark not defined.	4-2-5	امنیت اجتماعی
Error! Bookmark not defined.	5-2-5	حس تعلق
Error! Bookmark not defined.	6-2-5	کیفیت زندگی
Error! Bookmark not defined.	3-2-5	جدول میانگین متغیر ها

فصل ششم: برنامه ریزی و ارائه طرح

۷۱	۱-۶	مقدمه
۷۱	۲-۶	برنامه ریزی
۷۱	۳-۶	برنامه ریزی عملکردی
Error! Bookmark not defined.	1-3-6	فضاهای اداری
Error! Bookmark not defined.	2-3-6	فضاهای فرهنگی و اجتماعی
Error! Bookmark not defined.	3-3-6	فضاهای رفاهی و خدماتی
Error! Bookmark not defined.	4-3-6	فضاهای پشتیبانی
Error! Bookmark not defined.	۴-۶	برنامه ریزی فیزیکی
Error! Bookmark not defined.	1-4-6	بررسی استانداردهای طراحی
Error! Bookmark not defined.	1-1-4-6	سالن اجتماعات
Error! Bookmark not defined.	1-1-1-4-6	سالن اصلی
Error! Bookmark not defined.	2-1-1-4-6	راهروهای سالن
Error! Bookmark not defined.	3-1-1-4-6	قسمت ورودی ها و خروجی ها
Error! Bookmark not defined.	4-1-1-4-6	طراحی صحنه و سکو
Error! Bookmark not defined.	5-1-1-4-6	سالن انتظار
Error! Bookmark not defined.	2-1-4-6	بخش اداری
Error! Bookmark not defined.	1-2-1-4-6	دسته بندی ساختمانهای اداری
Error! Bookmark not defined.	2-2-1-4-6	اسقرار فضاهای اداری
80	3-2-1-4-6	دفاتر خصوصی
81	4-2-1-4-6	دفاتر عمومی
81	3-1-4-6	بایگانی
Error! Bookmark not defined.	4-1-4-6	سالن کنفرانس
Error! Bookmark not defined.	5-1-4-6	نمایشگاه
Error! Bookmark not defined.	6-1-4-6	کتابخانه
Error! Bookmark not defined.	7-1-4-6	بوفه
Error! Bookmark not defined.	9-1-4-6	پارکینگ
Error! Bookmark not defined.	2-4-6	جدول سطوح مورد نیاز
Error! Bookmark not defined.	۵-۶	طرح معماری
Error! Bookmark not defined.	1-5-6	روند تشکیل طرح
Error! Bookmark not defined.	1-1-5-6	آلترناتیو ها و دیاگرام ها

Error! Bookmark not defined.	2-1-5-6 ایده ها و تمهیدات طراحی
Error! Bookmark not defined.	2-5-6 نقشه های معماری
Error! Bookmark not defined.	1-2-5-6 سایت پلان
98.....	2-2-5-6 پلان طبقه زیرزمین
99.....	3-2-5-6 پلان طبقه همکف
100.....	4-2-5-6 پلان طبقه اول
Error! Bookmark not defined.	5-2-5-6 پلان طبقه دوم
Error! Bookmark not defined.	6-2-5-6 پلان طبقه سوم
Error! Bookmark not defined.	7-2-5-6 پلان طبقه چهارم
Error! Bookmark not defined.	8-2-5-6 مقاطع
Error! Bookmark not defined.	9-2-5-6 نماها
Error! Bookmark not defined.	10-2-5-6 ساختار سه بعدی
Error! Bookmark not defined.	فهرست منابع و مآخذ:
Error! Bookmark not defined.	پیوست الف

فهرست جدول ها

جدول ۱-۲	موضوعات پایداری اجتماعی به نقل از کول آنتونیو.....	۹
جدول ۲-۲	ابعاد پایداری اجتماعی.....	۱۰
جدول ۳-۲	مؤلفه های اصلی پایداری اجتماعی.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۴-۲	امنیت ذهنی، تعریف و مولفه ها.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۵-۲	تمهیدات طراحی افزایش عوامل فیزیکی و کالبدی.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۶-۲	تمهیدات طراحی افزایش نظارت اجتماعی.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۷-۲	تمهیدات طراحی افزایش قلمرو گرایی.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۸-۲	حس تعلق، تعریف و مولفه ها.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۹-۲	تمهیدات طراحی افزایش هویت.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۱۰-۲	تمهیدات طراحی افزایش یادآوری خاطرات.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۱۱-۲	تمهیدات طراحی افزایش حس رضایتمندی.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۱۲-۲	تمهیدات طراحی افزایش حس خوانایی.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۱۳-۲	کیفیت زندگی، تعریف و مولفه ها.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۱۴-۲	تمهیدات طراحی افزایش اعتماد اجتماعی.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۱۵-۲	تمهیدات طراحی افزایش تعاملات اجتماعی.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۱۶-۲	تمهیدات طراحی افزایش شادمانی.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۱۷-۲	عدالت اجتماعی، تعریف و مولفه ها.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۱۸-۲	تمهیدات طراحی افزایش تعادل.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۱۹-۲	تمهیدات طراحی افزایش عدالت توزیعی.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۲۰-۲	مشارکت اجتماعی، تعریف و مولفه ها.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۲۱-۲	تمهیدات طراحی افزایش مشارکت (بعد ذهنی).....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۲۲-۲	تمهیدات طراحی افزایش مشارکت (بعد عینی).....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۲۳-۲	همبستگی اجتماعی، تعریف و مولفه ها.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۲۴-۲	تمهیدات طراحی افزایش تعاملات اجتماعی.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۲۵-۲	تمهیدات طراحی افزایش اعتماد اجتماعی.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۲۶-۲	تمهیدات طراحی افزایش هویت.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۲۷-۲	تمهیدات طراحی افزایش آیین ها.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۱۱-۳	آثار تاریخی شهر اردبیل.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۲-۳	جدول زیست اقلیمی ساختمان.....	۵۰
جدول ۱-۴	میزان پایایی پرسشنامه.....	۶۱

جدول ۱-۵ فراوانی و درصد جنسیت پرسش شوندگان.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۲-۵ فراوانی و درصد متاهل بودن پرسش شوندگان.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۳-۵ فراوانی و درصد سن جنسیت پرسش شوندگان.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۴-۵ فراوانی و درصد تحصیلات پرسش شوندگان.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۵-۵ توصیفی ریز مولفه های متغیر همبستگی اجتماعی.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۶-۵ توصیفی ریز مولفه های متغیر مشارکت اجتماعی.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۷-۵ توصیفی ریز مولفه های متغیر عدالت اجتماعی.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۸-۵ توصیفی ریز مولفه های متغیر امنیت اجتماعی.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۹-۵ توصیفی ریز مولفه های متغیر حس تعلق.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۱۰-۵ توصیفی ریز مولفه های متغیر کیفیت زندگی.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۱۱-۵ توصیفی میانگین متغیرها.....	۶۸.....
جدول ۱-۶ راهروهای سالن نمایش.....	۷۶.....
جدول ۲-۶ ورودی ها و خروجی های سالن نمایش.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۳-۶ مشخصات سالن انتظار.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۴-۶ سطوح مورد نیاز فضاهای اداری.....	۸۸.....
جدول ۵-۶ سطوح مورد نیاز فضاهای فرهنگی و اجتماعی.....	۹۰.....
جدول ۶-۶ سطوح مورد نیاز فضاهای پشتیبانی.....	۹۱.....
جدول ۷-۶ تمهیدات طراحی مولفه امنیت.....	۹۳.....
جدول ۸-۶ تمهیدات طراحی مولفه حس تعلق.....	۹۴.....
جدول ۹-۶ تمهیدات طراحی مولفه کیفیت زندگی.....	۹۵.....
جدول ۱۰-۶ تمهیدات طراحی مولفه های عدالت-مشارکت-همبستگی.....	۹۶.....

فهرست شکل‌ها

شماره و عنوان تصاویر	صفحه
شکل ۱-۲ توسعه پایدار از دید OECD	۶
شکل ۲-۲ ابعاد مختلف توسعه پایدار	۷
شکل ۳-۲ تالار شهر لندن	Error! Bookmark not defined.
شکل ۴-۲ پلان های تالار شهر لندن	۳۵
شکل ۵-۲ تالار شهر بوستون	Error! Bookmark not defined.
شکل ۶-۲ تالار شهر سن جوزه	Error! Bookmark not defined.
شکل ۷-۲ پلان و نماهای تالار شهر سن جوزه	Error! Bookmark not defined.
شکل ۸-۲ تالار شهر تورنتو	Error! Bookmark not defined.
شکل ۹-۲ تالار شهر ستول	Error! Bookmark not defined.
شکل ۱۰-۲ پلان های تالار شهر ستول	۴۰
شکل ۱۱-۳ اردبیل در قرن ۱۷ میلادی	Error! Bookmark not defined.
شکل ۲-۳ مقبره شیخ صفی الدین اردبیلی	Error! Bookmark not defined.
شکل ۳-۳ بقعه شیخ کلخوران	Error! Bookmark not defined.
شکل ۴-۳ مسجد میرزا علی اکبر اردبیل	Error! Bookmark not defined.
شکل ۵-۳ مسجد جمعه	۴۳
شکل ۶-۳ موقعیت استان اردبیل در تقسیمات کشوری	Error! Bookmark not defined.
شکل ۷-۳ موقعیت جغرافیایی استان و چگونگی ارتباط آن با مناطق همجوار	Error! Bookmark not defined.
شکل ۸-۳ موقعیت شهرستان اردبیل	Error! Bookmark not defined.
شکل ۹-۳ نمودار میانگین دمای ماهانه اردبیل	Error! Bookmark not defined.
شکل ۱۰-۳ میانگین بارش ماهانه در شهر اردبیل	Error! Bookmark not defined.
شکل ۱۱-۳ جهت و سرعت باد در شهر اردبیل	Error! Bookmark not defined.
شکل ۱۲-۳ میانگین تعداد روزهای ابری در شهر اردبیل	Error! Bookmark not defined.
شکل ۱۳-۳ میانگین ماهیانه نم نسبی	Error! Bookmark not defined.
شکل ۱۴-۳ موقعیت سایت	Error! Bookmark not defined.
شکل ۱۵-۳ دسترسی به سایت	Error! Bookmark not defined.
شکل ۱۶-۳ وضعیت اقلیمی سایت	Error! Bookmark not defined.
شکل ۱۷-۳ ابعاد و مساحت سایت	Error! Bookmark not defined.
شکل ۵-۱ نمودار میزان جنسیت پرسش شوندگان	Error! Bookmark not defined.

شکل ۵-۲ نمودار میزان متاهل بودن پرسش شوندگان.....	Error! Bookmark not defined.
شکل ۵-۳ نمودار میزان سن پرسش شوندگان	Error! Bookmark not defined.
شکل ۵-۴ نمودار میزان تحصیلات پرسش شوندگان	Error! Bookmark not defined.
شکل ۶-۱ چارت اداری شورای اسلامی شهر.....	۷۲
شکل ۶-۲ اندازه قسمت تماشاگران.....	۷۵
شکل ۶-۳ اندازه طول ردیف تماشاگران.....	۷۵
شکل ۶-۴ ورودی ها و خروجی های سالن نمایش.....	Error! Bookmark not defined.
شکل ۶-۵ شکل سقف و انعکاس صدا.....	Error! Bookmark not defined.
شکل ۶-۶ ابعاد دفاتر خصوصی.....	۸۰
شکل ۶-۷ ابعاد قسمت پذیرش.....	۸۰
شکل ۶-۸ ابعاد میز استاندارد	۸۰
شکل ۶-۹ ابعاد دفاتر خصوصی.....	80
شکل ۶-۱۰ ابعاد قسمت پذیرش.....	۸۱
شکل ۶-۱۱ ابعاد دفاتر عمومی.....	۸۱
شکل ۶-۱۲ قسمت بایگانی.....	۸۲
شکل ۶-۱۳ اشکال مختلف سالن کنفرانس.....	۸۲
شکل ۶-۱۴ تناسبات سالن کنفرانس،.....	۸۲
شکل ۶-۱۵ نورپردازی اتاق نمایشگاه.....	۸۳
شکل ۶-۱۶ انواع نورمنبع.....	83
شکل ۶-۱۷ پوشش اشیاء نمایشگاه با نور.....	۸۴
شکل ۶-۱۸ میدان دید: ارتفاع/اندازه و فاصله.....	۸۴
شکل ۶-۱۹ تکنیک های روشنایی نمایشگاه.....	۸۴
شکل ۶-۲۰ میدان دید: ارتفاع/اندازه و فاصله.....	۸۶
شکل ۶-۲۱ اتوموبیل استاندارد و طرح های مختلف پارکینگ.....	۸۷
شکل ۶-۲۲ آلترناتیو ها و دیاگرام ها.....	92
شکل ۶-۲۳ سایت پلان.....	97
شکل ۶-۲۴ پلان طبقه زیرزمین.....	98
شکل ۶-۲۵ پلان طبقه همکف.....	99
شکل ۶-۲۶ پلان طبقه اول.....	100
شکل ۶-۲۷ پلان طبقه دوم.....	101
شکل ۶-۲۸ پلان طبقه سوم.....	102
شکل ۶-۲۹ پلان طبقه چهارم.....	103
شکل ۶-۳۰ مقاطع.....	104
شکل ۶-۳۱ نماها.....	105

106.....	شکل 6-32 دید پرنده 1.....
107.....	شکل 6-33 دید پرنده 2-3.....
	شکل 6-34 دید ناظر 1-2.....
108.....	3.....
109.....	شکل 6-35 دید ناظر ورودی مجموعه.....
110.....	شکل 6-36 دید ناظر لابی-کافی شاپ.....
111.....	شکل 6-37 دید ناظر کتابخانه-فضای نشیمن.....
112.....	شکل 6-38 دید ناظر ورودی فرعی.....

فصل اول:

کلیات پژوهش

1-1-1- مقدمه:

در این فصل در ابتدا در باب عنوان موضوع و تحقیق به منظور آشنایی اولیه با موضوع و هم چنین اهمیت، ضرورت و پیشینه عنوان مورد نظر بحث خواهد شد و در ادامه سوالات برای دستیابی به آنها طرح خواهد شد و در آخر به روند مطالعات و روشهای دستیابی به آنها اشاره خواهد شد.

1-2- بیان مسأله:

یکی از مفاهیمی که در دهه‌های اخیر مورد توجه اندیشمندان بوده است مفهوم پایداری است. توسعه پایدار رویکردی جامع به بهبود کیفیت زندگی انسان‌ها در جهت تحقق رفاه اقتصادی، اجتماعی، و محیطی سکونتگاه‌های انسانی است. در حقیقت توسعه پایدار چیزی جز حفظ ذخایر سرمایه‌ای چون سرمایه انسانی، اجتماعی، طبیعی و اقتصادی نیست (پورطاهری، 1388: 3). پایداری غایت کیفیتی است که در آن تمام فعالیت‌های انسان با توجه به ظرفیت‌های موجود کره زمین حفظ شود و ادامه پیدا کند (بهمن پور، 1391: 6).

از ابعاد مهم توسعه پایدار همانا پایداری اجتماعی است و همان‌طور که اشاره شد چیزی جز حفظ ذخایر اجتماعی نیست. در پایداری اجتماعی مجموعه شرایط زندگی به نحوی است که با گذشت زمان تعاملات اجتماعی بیشتر می‌شود و بیشتر افراد نسبت به محل زندگی خویش تعلق خاطر و دلبستگی می‌یابند (سجادی قائم مقامی، 1389: 77). اجتماع پایدار مکان‌هایی هستند که مردم می‌خواهند برای حال و آینده در آنجا کار و زندگی کنند در این مکان‌ها، نیازهای ساکنان فعلی و آینده برآورده می‌شود (بهمن پور، 1391: 8).

در ادامه باید اشاره کرد؛ از جنبه‌های پایداری اجتماعی همانا توجه به فضاهای عمومی است که باعث افزایش تعاملات اجتماعی شهروندان می‌شود چنان‌که در گذشته بازارها و میدان‌ها فضاهای مهم ارتباطی، اجتماعی و اقتصادی شهر بودند و در مقیاس‌های گوناگون همواره محلی برای تجمع مردمی و استقرار انواع فعالیت‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و ورزشی به شمار می‌رفتند و امروزه این امر در تالار شهر که محل اسکان شورای شهر است به وقوع می‌پیوندد.

تالار شهر، ترجمه لغت به لغت عبارت "city hall" است که در اکثر جوامع شهری دنیا، به ویژه در جوامعی که مفهوم دموکراسی و حاکمیت مردم بر سرنوشت خویش معتبر است، سوزهای شناخته شده و معتبر است. تالار شهر

به مفهوم عام آن مکانی است که به همه مردم شهر تعلق دارد همچنان که شهر متعلق به شهروندان است تالار شهر نیز خانه نمادین شهروندان به شمار می‌رود. تالار شهر در دنیا به عنوان مکانی شناخته می‌شود که فعالیت‌های اداری، فرهنگی و اجتماعی در آن انجام می‌شود. به همین دلیل شامل مجموعه‌ای است برای استقرار شورای شهر، که اعضای آن به تناسب قانون هر شهر دارای اختیاراتی از جمله عزل و نصب شهردار و تصمیم‌گیری درباره مسایل شهری هستند، هم‌چنین فضاهایی برای گردهمایی و فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی، برگزاری اعتراض‌ها، جشن‌ها، و آیین‌های ملی و مذهبی (کشاوریان، 1389: 1). "تالار شهر در شکل گسترده خود به عنوان فضای اصلی و مرکز تجمع‌های شهر قابل توصیف است و سه نوع فعالیت عمده را در بر می‌گیرد:

اول: فعالیت‌های اداری شورای شهر که شامل کمیسیون‌ها، کمیته‌های نظارت، دفاتر نمایندگان و ... است. نشست‌ها و گردهمایی‌های متعددی که مربوط به شورای اصناف و شوراهای شهر و شهرستان و استان می‌باشد در همین محل تشکیل می‌شود.

دوم: فعالیت‌های اجتماعی که شامل مکانی برای فعالیت انجمن‌های مردمی و فضاهایی جهت ارتباط مردم با نمایندگان و همچنین با همدیگر و نیز میدانی جهت تجمعات و گردهمایی‌ها

سوم: فعالیت‌های فرهنگی که شامل نمایشگاه، کتابخانه و ... می‌باشد. (خسرو شاهی، 1383: 4)

مهم‌ترین عرصه‌ی تالار شهر، فضای باز شهری است که عرصه‌ی حضور شهروندان است. محلی برای دیدن یکدیگر، نظارت بر کار شورا و شهرداری، رساندن نقطه نظرات شهروندان در قالب برپایی گردهمایی‌ها و راهپیمایی‌ها به گوش مدیریت شهر که نماینده‌ی مستقیم (در شورای شهر) و غیرمستقیم (در شهرداری) مردم است. امروزه فضاهای باز جمعی تالارهای شهر در بیشتر شهرهای جهان، علاوه بر کارکرد اصلی خویش، به عنوان مکان‌هایی تفریحی و فرهنگی برای برگزاری جشن‌ها و مناسبت‌های ملی و نیز جذب گردشگر به شمار می‌روند که همین امر زیبایی و چشمگیر و منحصر بفرد بودن معماری آن‌ها را در کانون توجه مدیران شهری قرار داده است تا از این رهگذر بتوانند گامی در راه توسعه صنعت گردشگری و مطرح ساختن هر چه بیشتر شهر تحت مدیریتشان بردارند (صالحی، 1380: 22).

1-3 سوالات اصلی پژوهش:

- مفهوم پایداری اجتماعی چیست و از چه مولفه هایی تشکیل شده است؟
- توجه به رویکرد پایداری اجتماعی در طراحی تالار شهر اردبیل به چه نحوی می باشد؟
- مفهوم تالار شهر چیست و چه نوع فعالیتهایی در آن صورت می گیرد؟
- از نظر شهروندان کدام یک از مولفه ها در افزایش پایداری اجتماعی در تالار شهر از اهمیت بیشتری برخوردار است؟
- اهمیت مولفه های پایداری اجتماعی در افزایش پایداری اجتماعی در تالار شهر از نظر شهروندان تا چه میزان بر داده های یافت شده مطابقت دارد؟

1-4 هدف (اهداف) پژوهش:

هدف کلی پژوهش طراحی تالار شهر اردبیل با توجه به رویکرد پایداری اجتماعی می باشد. استخراج ابعاد پایداری اجتماعی - تبیین تمهیدات طراحی با توجه به ابعاد بدست آمده با مرور در منابع مختلف - جمع آوری نظرات شهروندان اردبیل در ارتباط با ریز مولفه های تعریف شده برای پایداری اجتماعی - تبیین جایگاه شورای اسلامی شهر از اهداف خرد برای دستیابی به هدف کلی پژوهش می باشد.

1-5 ضرورت و اهمیت پژوهش:

با توجه به نوپا بودن انتخابات شوراها در ایران، در اغلب شهرها ساختمان مخصوص این نهاد طراحی نشده است و اغلب فعالیت های این نهاد در ساختمان هایی انجام می شود که تغییر کاربری داده است. از طرفی دیگر با توجه به اهمیت بحث پایداری اجتماعی در عصر حاضر لزوم پرداختن به این موضوع در شهرهای تاریخی و با فرهنگ غنی، اهمیت ویژه ای می یابد. لذا اهمیت این موضوع در شهر اردبیل که به لحاظ تاریخی و فرهنگی جایگاه رفیعی دارد بیش از پیش اهمیت می یابد چرا که در شهر اردبیل تالار شهر نه تنها برای استقرار کالبدی شورای شهر بلکه برای نشان دادن پیشینه ی هویتی غنی و فرهنگ پر بار این شهر به شهروندان و گردشگران داخلی و خارجی نقش ویژه ای

می‌تواند ایفا کند و این بنا بایستی ضمن پاسخگویی به نیازهای انسان امروزی ارتباط مناسب با بستر تاریخی و فرهنگی شهر اردبیل نیز داشته باشد و نشان دهنده‌ی هویتی باشد که اردبیل را درخور نام آن مطرح کند.

1-6 پیشینه‌ی پژوهش:

در دو دهه‌ی اخیر مفهوم پایداری اجتماعی به یکی از مدل‌های توسعه‌درآمده و با ابعاد اجتماعی، اقتصادی، محیط زیستی و سیاسی توسعه ترکیب شده است. در حقیقت مباحث مربوط به توسعه پایدار در ابتدا صرفاً معطوف به محیط زیست بود و در اواخر دهه‌های 1990 بود که موضوعات اجتماعی در دستور کار مباحث مربوط به «پایداری» مورد توجه قرار گرفت. دلیل اصلی آن امر، این بود که توسعه پایدار از طریق ترکیب جنبش‌های محیط‌زیست در سال‌های 1960 و ترویج دیدگاه نیازهای اولیه انسان در سال 1970 به وجود آمد. اما از آنجایی که سنجش ابعاد اجتماعی توسعه با مشکل اندازه‌گیری مواجه بود، نوشته‌ها و بررسی‌های اندکی وجود دارد که بر پایداری اجتماعی متمرکز شده باشد، تاحدی که خلاء مطالعه جامع در این مورد هنوز احساس می‌شود (بهمن پور، 1391: 2).

«سابقه احداث تالار شهر در دنیا به بیش از یک قرن پیش باز می‌گردد و امروزه در اکثر شهرهای دنیا بنایی با نام تالار شهر وجود دارد که ساختمان بسیاری از آن‌ها از قدمت تاریخی برخوردار است.

- **تالار شهر دالاس:** تالار شهر دالاس که به شکل یک هرم واژگون توسط آی. ام. پی^۱، معمار چینی - آمریکایی طراحی شده، و به دلیل استفاده‌ی متفاوت از شکل‌های هندسی در طرح آن مشهور است. در اطراف این تالار میدانی وجود دارد که برای فستیوال‌ها و سایر رویدادها مورد استفاده قرار می‌گیرد.

- **تالار شهر تورنتو:** تالار شهر تورنتو که در سال 1965 افتتاح شده، حاصل یک رقابت بین‌المللی معماری است و توسط ویلزو ریول^۲، معمار فنلاندی طراحی شده است.

- **تالار شهر بوستون:** تالار شهر بوستون که در سال 1968 افتتاح شده، توسط کالمن^۳، مک کینل^۴ و نولز^۵ طراحی شده است.

¹ - I. M. Pei

² - Viljo Revell

³ - Kallman

⁴ - McKinnell

⁵ - Knowles

-**تالار شهر لندن:** تالار شهر لندن که ساختمان آن شبیه یک تخم‌مرغ است، توسط نورمن فاستر طراحی شده و اجرای آن در سال 2000 به پایان رسیده است.^۶

با توجه به اینکه در کشور ما مشارکت مدنی برای اداره شهر در قالب شوراها با تاخیر زیادی صورت گرفته به همین دلیل اکثر شهرهای کشورمان فاقد فضاهای عمومی مناسب برای تحقق این امر هستند. با بررسی در نمونه‌های داخلی موارد معدودی را می‌توان نام برد که در ادامه به آن‌ها اشاره می‌شود.

- **تالار شهر کرمانشاه:** تالار شهر کرمانشاه جزو معدود نمونه‌های طراحی شده تالار شهر در ایران است که شامل تالار شهر و یک فرهنگسرا می‌باشد. معمار این بنا دکتر علی اکبر صارمی است.

- **تالار شهر کرج:** این تالار با حدود 6500 مترمربع زیربنا برای فضاهای اداری و پارکینگ و حدود 5000 مترمربع برای تالار، سالن‌های اجتماعات، سالن کنفرانس و فضاهای عمومی یکی دیگر از نمونه‌های طراحی شده در طی چند سال اخیر می‌باشد.

- **تالار شهر بم:** این تالار نیز یکی دیگر از نمونه‌های طراحی شده می‌باشد که طرح آن در سال 1383 به مسابقه گذاشته شد.

1-7 مواد و روش شناسی پژوهش:

تحقیقی حاضر بر اساس ماهیت و روش گردآوری داده‌ها بصورت توصیفی تحلیلی و بر اساس نوع هدف کاربردی خواهد بود، بر اساس روش توصیفی تحلیلی محقق به دنبال چگونه بودن موضوع است و می‌خواهد بداند پدیده، متغیر، شی یا مطلب چگونه است. گردآوری اطلاعات در دو بخش کتابخانه‌ای و میدانی صورت خواهد گرفت. روش گردآوری کتابخانه‌ای مبتنی بر مطالعه‌ی کارهای انجام شده، تحقیقات و پایان‌نامه‌ها و بهره‌گیری از سایت‌های اینترنتی خواهد بود و در رابطه با شناخت ویژگی‌های تالار شهر از کتاب‌های مرجع استفاده خواهد شد. در بخش میدانی از ابزار مشاهده جهت بررسی نمونه‌های تالار شهر و همچنین قابلیت‌های سایت مورد نظر برای طراحی استفاده خواهد شد و همچنین برای ارزیابی نظرات مردم درباره مولفه‌های پایداری اجتماعی از پرسشنامه استفاده

⁶ www.rezcoiran.com

خواهد شد، این امر از این جهت خواهد بود تا مولفه های بدست آمده توسط نگارنده برای پایداری اجتماعی با قلمرو مکانی پژوهش هم خوانی داشته باشد.

به طور کلی دسته بندی روش های گردآوری مطالعات به صورت زیر خواهد بود:

کتابخانه ای:

- مطالعه ی کتب و منابع مرتبط با پایداری اجتماعی و ابعاد تشکیل دهنده آن
- مطالعه کتب و منابع مرتبط با تالار شهر
- بررسی نمونه های ایده آل طراحی شده در کشورهای پیشرفته
- مطالعه ی کتب و منابع مرتبط با ضوابط و استانداردهای طراحی تالار شهر و فضاهای پیرامون آن

میدانی:

- مشاهده و بررسی چند نمونه تالار شهر و تحلیل مزایا و معایب در نمونه های موجود
- بررسی و شناخت دقیق پتانسیل های موجود در سایت جهت طراحی معماری
- توزیع پرسشنامه در بین شهروندان در جهت دریافت نظرات آنها

فصل دوم:

مبانی نظری پژوهش

2-1 مقدمه

با توجه به ناهنجاری های که از توسعه صنعتی شتابان بشر ناشی شده بود، صاحب نظران برای چاره اندیشی بر این مشکل در دهه های 1950 و 1960 میلادی مبحث توسعه پایدار را مطرح کردند که طبق تعریف کمیسیون جهانی محیط زیست و توسعه (کمیسیون برانت لندن) آن نوع توسعه ای است که نیازهای نسل حاضر را بدون به خطر انداختن توانایی های نسل آینده، برای برآوردن نیازهای خودشان برآورده نماید، اگرچه این بحث در ابتدا معطوف به مسائل محیط زیست بود ولی در ادامه ابعاد اقتصادی و اجتماعی نیز در آن مدنظر قرار گرفت.

بعد پایداری اجتماعی که ریشه شکل گیری آن به دهه 1990 می رسد در قرن حاضر اهمیت زیادی در مبحث توسعه پایدار پیدا کرده است که خود به مولفه ها و ریز مولفه هایی وابسته هست. در این بین فضاهای عمومی با توجه به اینکه از دیر باز بستر تعاملات اجتماعی مردم بوده است نقش ویژه ای می توانند در این بعد برای پایدار نمودن جامعه به لحاظ اجتماعی داشته باشند.

در این فصل به بررسی ریشه های شکل گیری مبحث توسعه پایدار و هم چنین بعد اجتماعی آن پرداخته خواهد شد و در ادامه ضمن معرفی فضاهای عمومی به نقش و اهمیت آن در حیات بشر و هم چنین ساز و کار رسیدن به مولفه های اجتماعی در طراحی این فضاها برای پایدار کردن جامعه اشاره خواهد شد.

2-2- تعریف توسعه

توسعه در فرهنگ لغت معین از عبارت (DEVELOPMENT) به معنای وسعت دادن و فراخ آمده است. توسعه به خروج از لفاف هم معنی شده است که لفاف همان جامعه سنتی و فرهنگ و ارزش های مربوط به آن است، به تعبیری دیگر توسعه را می توان فرایندی دانست که در آن تغییرات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و... به بهبود رفاه بیشتر بیانجامد. بنابراین «توسعه فرایندی است که شرایط زندگی نامطلوب را به مطلوب تبدیل می کند» (مرصوصی، بهرامی، 1390: 4-2).

طبق تعریف بانک جهانی از توسعه که در سال 1991 ارائه شده است توسعه بسط طیف امکانات انسان ها است که شامل دسترسی به حق اشتغال، درآمد، تحصیل، بهداشت و محیط زیست است (world bank, 2005).

2-3 معنا و مفهوم پایداری

واژه پایداری از کلمه «sustain» که از ریشه «sub» و «tenner» و به معنای «نگهداشتن»⁷ و یا «نگهداری کردن»⁸ گرفته شده است و در لغت نامه آکسفورد سابقه صفت «sustainable» به حدود 1400 و شکل جدید آن به 1611 ذکر شده است، اگر چه واژه پایداری به معنای رواج یافته آن یعنی «آنچه که می تواند در آینده تداوم یابد» در چند دهه اخیر کاربرد داشته است (بحرینی، مکنون، 1380: 42).

پیدایش مفهوم پایداری در دهه 1970 به شکل فراگیر اتفاق افتاد و دلیل کاربرد آن نگاه نو به مسائل جهانی محیط زیست بود (بحرینی، مکنون، 1380: 42). «کلمه پایدار از زمانی مورد استفاده قرار گرفت که مبحث به کار گرفتن و مدیریت منابع قابل تهدید مانند جنگل و منابع غذایی دریایی به شرطی که منابع آینده این زمینه ها صدمه نبیند مورد توجه قرار گرفت» (نوریان، عبدالهی ثابت، 1387: 50).

پایداری را می توان در معنای کلی آن به توانایی جامعه، اکوسیستم یا هر سیستم جاری بر تداوم کارکرد در آینده نامحدود اطلاق کرد بدون اینکه به طور اجبار در نتیجه تحلیل رفتن منابعی که سیستم به آن وابسته است یا به دلیل تحمیل بار بیش از حد روی آنها به ضعف کشیده شود. (Gilman, 1996)

2-4- پیشینه و مفهوم توسعه پایدار⁹

الف (پیشینه توسعه پایدار

ریشه نگرش توسعه پایدار به نارضایتی از ناهنجاری های زیست محیطی ناشی از توسعه صنعتی در دهه های 1950 و 1960 در اروپا بر می گردد (مرصوصی، بهرامی، 1390: 12) تا قبل از 1960 توجه به مقوله توسعه بیشتر به جنبه های اقتصادی آن معطوف بود لکن از این دهه به بعد تاکید بر جنبه های زیست محیطی آن نیز مورد توجه قرار گرفت، کنفرانس بیوسفر یونسکو (پاریس 1968)، کنفرانس جنبه های اکولوژیکی توسعه (واشنگتن، 1968) و کنفرانس محیط انسانی (استکهلم 1972) از جمله تلاش هایی بودند که به جنبه زیست محیطی توسعه توجه خاصی

⁷ .to uphold

⁸ .to keep

⁹ .sustainable development

داشتند(اصلانی،1380: 43). به دنبال کنفرانس استکهلم در سال 1972،کنفرانس شورای جهانی کلیساهای خواستار جامعه پایدار شد و در اعلامیه کوکویوک¹⁰ عنوان توسعه پایدار را برای خود برگزید.(مرصوصی،بهرامی،1390: 13). «کاربرد اصطلاح توسعه پایدار برای اولین بار در اواسط دهه 1970 به خانم باربارا وارد¹¹ نسبت داده می شود»(اصلانی،43،1380)،و استفاده از واژه توسعه پایدار بطور رسمی برای اولین بار توسط برانت لند¹² در سال 1987 در گزارش «آینده مشترک ما» مطرح شده است(بحرینی،1376).

کنفرانس ریو مهمترین اقدام عملی در مورد فعالیت های زمینه ساز توسعه پایدار محسوب می شود که با حضور نمایندگان 172 کشور در ریودوژانیرو برزیل تشکیل شد که در نهایت به دستور کار 21 انجامید(اصلانی،1380: 44).در اجلاس مذکور سه متن عمده به تصویب رسید که عبارتند از «دستور کار 21-بیانیه ریو پیرامون محیط زیست و توسعه و اصول مدیریت پایدار جنگلهای کره زمین»،در برنامه کار 21 اقدامات لازم برای هماهنگی بین تعداد جمعیت جهان و نیازهای آنان با منابع محدود زمین تا اواسط قرن 21 تعیین گردید و هزینه اقدامات لازم تخمین زده شده است(لقایی،محمد زاده،1378: 33).

ب) مفهوم توسعه پایدار

از مفهوم توسعه پایدار که مرکب از دو کلمه توسعه و پایدار می باشد تعاریف متعددی وجود دارد.اگر واژه توسعه را در حالت کلی به بهبود شرایط زیست انسان در ابعاد گوناگون محیطی،اجتماعی،فرهنگی،اقتصادی،سیاسی و کالبدی تعریف کنیم و واژه پایدار را نیز می توان به دلالت بر تداوم شرایط زیست مذکور به حساب آورد (اصلانی،1380: 45).به تعبیری دیگر پایداری به عنوان توصیف کننده یک حالت مطلوب یا مجموعه ای از وضعیت های مقاوم در طول زمان است،بر خلاف آن واژه توسعه به معنای فرایندی است طی آن پایداری حاصل می شود(مک لارن،1996،به نقل از نوریان،1387: 51).

با توجه به تعاریف مختلف در این زمینه و نبود یک تعریف دقیق و جامع در ادامه به شرح برخی از آنها می پردازیم:

¹⁰ .cocoyoc

¹¹ .B.ward

¹² .Brundtland

مطابق با تعریف کمیسیون جهانی محیط زیست و توسعه^{۱۳} به نام آینده مشترک ما یعنی کمیسیون برانت لند در سال 1987، توسعه پایدار نوعی از توسعه است که نیازهای نسل حاضر را بدون به خطر انداختن توانایی های نسل آینده، برای برآوردن نیازهای خودشان برآورده نماید (لقایی، محمد زاده، 1378: 34).

«توسعه پایدار به معنی عدم تحمیل آسیب های اقتصادی، اجتماعی و یا زیست محیطی به نسل های آینده است» (رحمانی، 1372: 84).

مطابق تعریف سازمان ملل در سال 1991: «سیاست توسعه ای پایدار چنان سیاستی است که در نتیجه اعمال آن منافع مثبت حاصل از مصرف منابع طبیعی بتواند برای زمان های قابل پیش بینی در آینده ادامه و دوام داشته باشد» (لقایی، محمد زاده، 1378: 34).

توسعه پایدار، به حداقل رساندن مصرف منابع تجدید نشونده را در راس خود قرار می دهد و در این راستا استفاده پایدار از منابع تجدید شونده، جذب ظرفیت های محلی و پاسخ گویی به نیازهای بشر را مدنظر قرار می دهد (1993، chogulli).

«توسعه پایدار را می توان بازگشت به طبیعت پس از یک قرن حاکمیت صنعت شدن، تجارت و شهر گرایی به عنوان شاخص های پیشرفت توصیف کرد» (اصلائی، 1380: 46).

توسعه پایدار آن نوع توسعه ای است که سلامت انسان و نظام های اکولوژیکی را در بلند مدت بهبود بخشد (بحرینی، مکنون، 1380: 44).

توسعه ای را می توان پایدار نامید که دارای چهار شاخصه زیر باشد:

1- بهره وری: بهره وری ظرفیت جامعه برای استفاده یا تغییر شکل سیستم های طبیعی در تولید غذا و کالا با بازده بهینه می باشد.

2- عدالت: توزیع عادلانه فرصت ها و تهدیدها

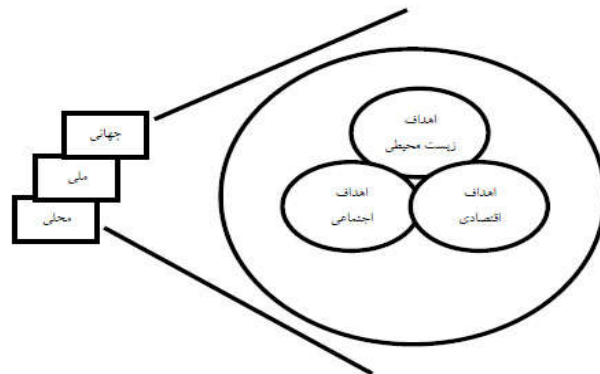
3- انعطاف پذیری: به ظرفیت جامعه در واکنش به فشارهای طبیعی یا تحمیلی یا ضربه های ناگهانی گفته می شود.

¹³ .World commission on environment and development

4-ثبات: یعنی ظرفیت جامعه در ادامه استفاده یا تغییر فرایند سیستم های طبیعی بدون دگرگونی(مولدان و بیلهارز، 1381: 387).

2-5- ابعاد اصلی توسعه پایدار

درباره ابعاد اصلی توسعه پایدار نظرات مختلفی بین صاحب نظران وجود دارد با این وصف، تعریفی که از توسعه پایدار که به نحوی مورد توافق اکثریت باشد، سه حوزه اصلی اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی را در بر می گیرد. در حقیقت مباحث مربوط به توسعه پایدار، در ابتدا مسائل محیط زیست بود و پس از آن توجه به مسائل اقتصادی نیز در آن گنجانده شد و در اواخر دهه های 1990 بود که موضوعات اجتماعی در دستور کار مباحث مربوط به پایداری مورد توجه قرار گرفت در واقع توسعه پایدار از طریق جنبش های محیط زیست در سال های 1960 و ترویج دیدگاه نیازهای اولیه انسان در سال های 1970 به وجود آمد (colantonio, 2007).

شکل ۱-۲: توسعه پایدار از دید OECD^۴ (به نقل از زاهدی، نجفی، ۱۳۸۴)

اگر چه برخی بعد چهارمی را نیز شامل ابعاد توسعه پایدار می دانند و آن بعد سیاسی است که آن را به ایجاد تعادل بین سه بعد اصلی در محیط سیاسی با وضع قوانین، عقد قراردادهای و کنوانسیون ها و پروتکل ها و غیره می دانند.

در یک نگاه کلی و جامع ابعاد توسعه پایدار در سه بعد زیر باید مورد توجه قرار گیرد:

1- بعد زیست محیطی: که با هدف تعادل اکولوژیک و با توجه به ارکان زیر مورد توجه است:

¹⁴ OECD: Organization for economic co-operation and development

الف) انرژی: استفاده از منابع تجدید ناپذیر با سرعتی کمتر از رشد آنها و استفاده حداکثر از منابع تجدید پذیر

ب) محیط زیست: زمین پاک-منابع آب سالم-کیفیت هوا و

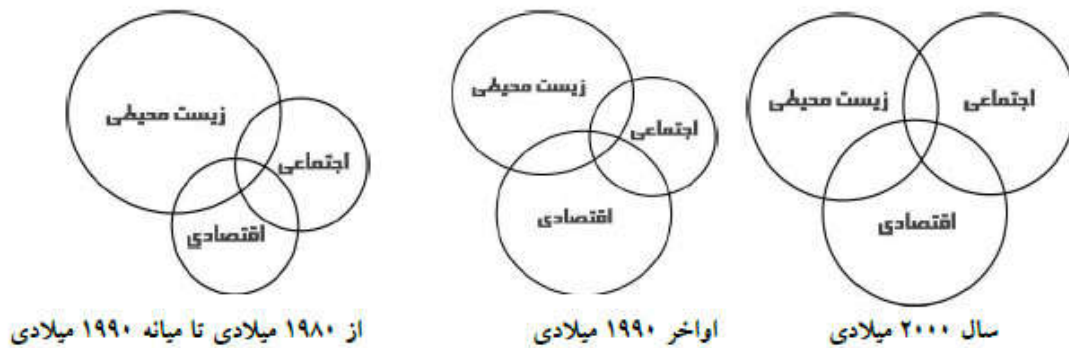
ج) اکولوژی: توجه به تنوع زیستی موجودات (پورجعفر، 1390: 30).

2- بعد اجتماعی: که به رابطه انسان با انسان، تعالی رفاه افراد، سلامت و خدمات آموزشی، توسعه فرهنگ های مختلف و برابری و رفع فقر مربوط می شود.

3- بعد اقتصادی: به رشد اقتصادی و سایر پارامترهای اقتصادی مربوط است و در آن رفاه فرد و جامعه باید از طریق استفاده بهینه و کارایی منابع طبیعی و توزیع عادلانه منابع حداکثر شود (زاهدی، نجفی، 1385: 63).

2-6- نقش پایداری اجتماعی در توسعه پایدار

واژه توسعه پایدار در ابتدا محدود به مسائل زیست محیطی بود در حالی که پس از آن مسائل اقتصادی نیز در آن گنجانده شد، با این حال مسائل اجتماعی در اواخر ده های 1990 در توسعه پایدار مورد توجه قرار گرفت. با وجود این پس از تدوین استراتژی لیسبون در سال 2000 و نشست اتحادیه اروپا در شهر گوتنبرگ در سال 2001، پایداری اجتماعی به صورت ویژه مورد توجه قرار گرفت (colantonio, 2007).

شکل ۲-۲: ابعاد مختلف توسعه پایدار (منبع: colantonio, 2007, 4)

پایداری اجتماعی در واقع رابطی میان ابعاد مختلف توسعه پایدار است (colantonio, 2009) و هدف اصلی آن دسترسی یکسان نسل های آینده به منابع اجتماعی نسبت به نسل کنونی است.

2-7- مفهوم پایداری اجتماعی

با توجه به نوپا بودن مبحث پایداری اجتماعی تعریف جامع و کاملی از این مبحث وجود ندارد و هر یک از صاحب نظران با توجه به معیارهای خود از یک رشته خاص به آن نگریسته اند. در این قسمت برای درک بیشتر نسبت به پایداری اجتماعی به نقطه نظرات گوناگون از صاحب نظران اشاره می شود.

بلکینگ پایداری اجتماعی را تغییر، رشد یا تکامل سیستم های اجتماعی در جهت افزایش کیفیت زندگی همه اعضای جامعه با در نظر گرفتن استعدادها و ظرفیت ها می داند (Belking, 2008). پیل و استرن پایداری اجتماعی را توسعه ای می دانند که با آهنگ پیشرفت و تکامل جامعه مدنی سازگار است و از طرفی دیگر شرایط محیطی را به گونه ای سازمان دهی میکند که تمام گروه های اجتماعی و فرهنگی مختلف جامعه به طور هماهنگ رشد می کنند و هم زمان با بهبود کیفیت زندگی انسجام اجتماعی تمام بخش ها و گروههای جامعه را تقویت می کند (polese, stren, 2000). به نقل از، (colantonio, 2007, 4). به تعبیری دیگر پایداری اجتماعی را می توان فرایند توسعه ای دانست که تداوم آن منوط به رشدی دیگر است که هدف، خلق تمدن انسانی با توزیع عادلانه دارایی ها و درآمدها به منظور کاهش فاصله بین اغنیاء و فقرا است (لقایی، محمد زاده، 1378: 36).

در باب نظرات صاحب نظران از پایداری اجتماعی سه رویکرد را می توان مشخص کرد:

- دیدگاه اول فعالیتی را در راستای پایداری اجتماعی می داند که ساختارهای اجتماعی و ارزش های کنونی را به عنوان محدودیت های اجتماعی برای موجودیت انسان، حفظ یا ارتقاء دهد.
- دیدگاه دوم رویکرد طبیعت محور است که در آن پایداری اجتماعی را به شرایط اجتماعی لازم برای تامین پایداری اکولوژیکی می داند
- سومین نگرش رویکرد انسان محور است که به پیوستگی اجتماعی و درون گنجی اجتماعی تاکید میکند (Ansell, Thompson, 2008).

در نهایت توسعه پایدار اجتماعی را می توان توسعه ای دانست که شامل موارد زیر باشد:

- برآوردن نیازهای اصلی انسان؛

- غلبه بر ناتوانایی هایی که مربوط به عدم توانایی فردی است؛
- رشد مسئولیت فردی، شامل مسئولیت اجتماعی و توجه به نیازهای نسل آینده؛
- حفظ و افزایش سرمایه اجتماعی، به منظور رشد اعتماد، هماهنگی و همکاری مورد نیاز برای ایجاد و حمایت نهادهای مدنی؛
- توجه به توزیع برابر فرصت های توسعه در زمان حال و آینده؛
- به رسمیت شناختن تفاوت های جوامع و فرهنگ های مختلف؛
- توانمند سازی مردم برای مشارکت در شرایط مورد توافق دو جانبه تاثیر گذار به انتخاب توسعه و تصمیم گیری در مورد آن (colantonio, 2007:4).

2-8- ابعاد پایداری اجتماعی

امروز توجه به مسائل اجتماعی در فرایند برنامه ریزی شهری اهمیت بالایی دارد این امر باعث می شود که شناخت ابعاد پایداری اجتماعی اهمیت زیادی داشته باشد .

کول آنتونیو موضوعات پایداری اجتماعی را در دو گروه سنتی و جدید تقسیم بندی نموده است که نشان دهنده گسترش حوزه پایداری در جوانب مختلف است

موضوعات پایداری اجتماعی

جدید	عرسوم
تغییرات جمعیت(سنی، مهاجرت و تحرک)	نیاز های اساسی(شامل: مسکن و سلامت محیطی)
انسجام و همبستگی اجتماعی	آموزش و مهارت
هویت، حس تعلق مکانی و فرهنگی	اشتغال
توانمندی، مشارکت و دسترسی	بیرایی
سلامت، امنیت	حقوق انسانی و جنسیتی
سرمایه اجتماعی	فقر
رفاه، کیفیت زندگی و رضایتمندی	عدالت اجتماعی
Colantonio, A, 2008, 8.	

جدول ۱-۲: موضوعات پایداری اجتماعی به نقل از کول آنتونیو(منبع: جاودان و افتخاری، ۱۳۸۹: ۶۵)

مورفی در تعاریف خود از پایداری اجتماعی به چهار رکن اصلی عدالت، مشارکت، آگاهی برای پایداری اجتماعی و همبستگی اجتماعی اشاره می کند (Murphy, 2012).

در نگاهی توسط آگتون اهداف اصلی پایداری اجتماعی را می توان به صورت زیر دسته بندی کرد:

- ارضای نیازهای انسانی
- حکمرانی مناسب و مشارکت با هدف درگیری جوامع در تعیین سرنوشت
- ایجاد چشم اندازی بلند مدت و پایدار از جامعه که همه ساکنین خود را در آن سهیم بدانند.
- ارتقای سرمایه انسانی و اجتماعی
- گسترش فرصتهای برابر و آزادی دامنه انتخاب
- بهبود کیفیت زندگی و رفاه اجتماعی (Ageton, 2007).

«تین» و همکارانش در سال 2002، توسعه پایداری اجتماعی را شامل چهار معیار اصلی عدالت اجتماعی، همبستگی اجتماعی، مشارکت و امنیت معرفی کرده اند (Thin & Lockhart, 2002). به نقل از نسترن، 1392: 161. در ادامه ابعاد اصلی پایداری اجتماعی از دیدگاه محققین این حوزه در جدول مربوطه مورد اشاره قرار گرفته است.

منبع	ابعاد پایداری اجتماعی
Murphy, 2012	عدالت، مشارکت، آگاهی برای پایداری اجتماعی، همبستگی اجتماعی
Ageton, 2007	نیازهای انسانی، مشارکت، چشم انداز بلند مدت، سرمایه انسانی، آزادی انتخاب، کیفیت زندگی
Gates & Lee, 2005	نیازهای اساسی انسان، ظرفیت های فردی، ظرفیت های اجتماعی
Thin & Lockhart, 2002	عدالت اجتماعی، همبستگی اجتماعی، مشارکت، امنیت
Hans-bockler (2001)	فعالیت های داوطلبانه، نیازهای اساسی انسان، امنیت، عدالت، توانمندی
Omann and spangenberg (2002)	تحصیلات، مهارت، مصرف، درآمد و اشتغال، مشارکت
Baines and morgan (2004)	نیازهای اصلی انسان، غلبه بر ناتوانی های فردی، رشد مسئولیت فردی، سرمایه اجتماعی، عدالت، تفاوت جوامع و فرهنگ ها، توانمندی و مشارکت
Bramley et al (2006)	تعامل اجتماعی، مشارکت، حس تعلق، ثبات محله، امنیت
جاودان، افتخاری، 1389	برابری در فرصت ها، توانمندی، همبستگی اجتماعی، مشارکت و حکمرانی، کیفیت زندگی، تنوع فرهنگی
نسترن، قاسمی، زرگر، 1392	مشارکت، امنیت، کیفیت زندگی
شفیعا، 1390	امنیت، همبستگی اجتماعی، حس تعلق، توسعه یافتگی
مشکینی، 1392	عوامل جمعیتی، سرمایه اجتماعی، عدالت، سلامت، امنیت، عوامل کالبدی
نوریان، 1387	هویت، سرزندگی، حس تعلق، امنیت

جدول ۲-۲: ابعاد پایداری اجتماعی (منبع: نگارنده)

Family name:	Bagheri	Name:seyed abdolreza
Title of Thesis: Ardabil City Hall Approach to Social Sustainability		
Supervisor(s): vahid vaziri Advisor(s):hojat allah rashid		
Graduate Degree M.Sc.		
Major: architecture	Specialty: architecture	
University: Mohaghegh Ardabili	Faculty: Engineering & Technology	
Graduation date: 2017/2/8	Number of pages: 123	
Abstract:		
<p>The concept of sustainable development is composed of two words; sustainable and development. If the word human development in general, to improve living conditions in the various aspects of environmental, social, cultural, economic, political and physical define, Sustainability also implies continuing to take into account the environmental conditions. the important aspect of sustainable development, namely social stability, social stability at the same time improving the quality of life and environmental conditions so that all social groups and cultural organization of society coordinated growth and It is also useful to humans maintain all social activities. In the meantime, one of the physical aspects of increase social stability in society According to public spaces that will increase citizens' social interactions. City Hall where the City Council is one of the most prominent members of the public spaces in the present day in communities Where the concept of democracy and self-determination of people be authentic.</p> <p>In this study, the concept of social sustainability, dimensions, elements and indicators according to experts' opinions were extracted Followed by measures appropriate design parameters were obtained using a variety of sources. In the end, the introduction of the territory where research to assess and measure the extracted components as well as the importance of their correlation with culture, Ardabil Comments citizens were collected through questionnaires and after analyzing data in SPSS important factors in achieving social stability was higher than average. Finally, according to the results of the project design was based City Hall.</p>		
Keywords: social stability- Social sustainability components- sustainable development- stability-city hall-ardabil		

University of Mohaghegh Ardabili

Faculty of Technical and engineering

Department of Architecture

**Thesis submitted in partial fulfilment of the requirements for the degree of
M.Sc. in Architectural Engineering-Architecture**

Title:

Ardabil City Hall Approach to Social Sustainability

Supervisor(s):

Vahid vaziri (Ph. D)

Advisor(s):

Hojat allah rashid

By:

Seyed abdolreza bagheri

February – 2017